

TAMÁS KLÁRA

mint kurátor

2013 **Underground Posters** kiállítás, beszélgetés Juliet Kinchinnel (kurátor MoMA)

2010 **Szekely Nemzeti Múzeum Sepsiszentgyörgy**

2008 **ARTEXPO New York FÖNIX** kárpit 5x6m

2004-2009 **Symbol Gallery** tulajdonosa New York

2015-2016 **Arttaller Szalonok** Budapest

SZAKMAI ÉLETRAJZ

Tamás Klára
grafika és monumentális falikárpit

1946-ban született Marosvásárhelyen, Romániában
1960-64 **Művészeti iskola, Marosvásárhely**
1964-70 **Ion Andreescu Képzőművészeti Akadémia, Kolozsvár**
1972-82 **grafikus a Meridiane és Kriterion könyvkiadónál**
1973-tól tagja a Román Képzőművészeti Szövetségnek
1992-től New Yorkban él és alkotott
2011 óta magyar állampolgár, 2014-től Budapesten él

Önálló kiállítások
1974, 1979 Bukarest
1984 Esslingen, Németország
1985 Tirgu Jiu (Zsilvásárhely)
1985 **Institute Français, Teatrul Mic, Bukarest**
1986 Arad, Nagybánya (Baia Mare)
1991 Pécs, Magyarország
1992 Halmagyi Gallery, Ohio, USA
1998 Róma, Roman Akademia
1999 New York, Belenky Gallery
2000 Tokio, Egg Gallery
2004-2009 New York, Symbol Gallery
2011 Kolozsvár, TIFF filmplakát kiállítás
2013 RCI New York "Underground Posters"

Csoportos kiállítások
1973-1988 **Grafikai tárlat, Dalles Terem, Bukarest**
1977 Rotterdam, Hollandia
1978 Oxford, Anglia
1979 Lysaker, Norvégia
1982 San Francisco, USA
1985 Athén, Görögország
1988 Stokholm, Svédország, Heidelberg, Németország
1990 Eisenstadt, Ausztria, München Németország
1993 C&A Gallery, New York
1993 Szalak művészete, New Jersey
1995 La Jolla, California
1995 Studio 1019, Washington DC
1997 Oak Ridge, Queens New York
1997 East-West Gallery, New York, Turner-Carroll Gallery, Santa Fe
1998 The World Bank, Washington
1999 O.S.A. Washington
2002 The National Arts Club, New York
2004 "Dramai realizmus" sorozat Symbol Gallery, New York

Nemzetközi Grafikai Biennálék
1976, 1978, 1980, 1984, 1986 **Krakko, Lengyelország**
1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987 **Ljubljana, Szlovénia**
1983, 1985, 1987 **Varna, Bulgária**
1988 **Portré Biennálé, Tuzla, Bosznia-Hercegovina**
1984 **Premio Biella, Olaszország**
1983, 1985 **Baden Baden, Németország**
1985 **Liège, Belgium**
1986 **Grenoble, Franciaország**
1989 **Kanagawa, Japán**
1992 **Szoul, Korea**

Nemzetközi Plakát Biennálék
1981, 1983, 1985, 1987 **Lahti, Finnország**
1974, 1976, 1978, 1980, 1982, 1984, 1986, 1988 **Varsó, Lengyelország**
1988 **Toyama, Japán**
1986, 1988 **Brno, Csehország**
1987 **Colorado, USA**

Kiállítások múzeumokban
1985 **Művészeti Múzeum, Constanta, Románia**
2010 **Szekely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy, Románia**
2015 **Magyar Nemzeti Galéria "Sors és Jelkép", Budapest**

Díjak
1969-70 **Közársasági Ösztöndíj, Kolozsvár**
1973 **Képzőművészeti Szövetség Ösztöndíja, Bukarest**
1980 **Schechin Múzeum díja, Krakko, Lengyelország**
1984 **GOLD HUGO, Chicago Film Fesztivál nagydíja, USA**
1987 **International Visitor Grant, USA**

Művek közgyűjteményekben
Museum of Modern Art, New York
Szekely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy, Románia
Albertina, Bécs, Ausztria, Nemzeti Galéria, Budapest, Magyarország
Plakát Múzeum, Varsó, Lengyelország
Plakát Múzeum, Lahti, Finnország
Centre George Pompidou, Párizs, Franciaország
Művek magángyűjteményekben
Bécs, Budapest, Bukarest, München, New York, Párizs, Tokió,

Megrendelések
"Páva", Ion Tiriac, 1992, **Aubusson stílusú faliszőnyeg 3x5m, Bukarest**
"A Kosmosz kapuja", 2003, **Aubusson stílusú faliszőnyeg 2x3,5m, New York**

Előadások
1992 "Művész-plakátaim", **University of Connecticut, US**
1993 "Dante a műveimben", **St. John's University, US**

Tanulmányutak
1974, 1977 **Lengyelország, 1974, 1983, 1990 Németország**
1982 **Prága, Pozsony, 1982, 2001 Párizs**
1985 **Görögország, 1982, 1998 Róma, 2000 Japán, 2006 Kína**
2008 **Cannes, Franciaország, 2009 Szejah, Dubai.**
2015 **Egyiptom, Velencei Biennálé**

Könyvek
Versek: "Szempontok", Budapest 2003, "Felvilágosok", Budapest 2005
Web forgatókönyvek: "Visszaút", "Háromvár"
Elkészült könyv kézirat: "Monumental Tapestry Today"

BEVEZETÉS

Tamás Klára

A grafika vizuális energiája

A grafika egy gondolat, érzékeny felületén átsuhan a teremtés vázlata, az ötlet sugallata. A grafika lehet forma, lehet fény és árnyék. Lehet végtelen nuanszok folyama, egy rajz, világot teremthet, szürrealis viszonyokat, a gondolatok rétegződése, a szimbólumok előhívása által hiperbolikusan hathat egy kétdimenziós papírfelületen.

Erőteljes üzenetek hordozói a plakátok, akik ha film vagy színházi darabot reklámoznak, azok bonyolult színpadi folyamatokban készülnek. A plakát egy több dimenziós tér és időrendszerhez kapcsolódik, aminek van hang-hatása is, ritmusa, tenziója és élő mozgása. A következő szín a műterem, ahol a grafikus felépíti azt az értelmi rendszert, ami sugallja a szimulán kreatíciót, Felállít egy új, komplex realitást, ami mindig visszatér a kiinduláshoz, a darabhoz, informálva arról az utcai "szabadtér plakátkiállításán" a nézőt. A vegyes vizuális hálózatban kihívó kell legyen, effektív, és sokkoló, ha belső logikával, páthosszal mesél és a feszültség erejével. Kialakul az a gondolati villámütés, ahogy a darab kéri, ahogy a rendező vezényeli és ahogy a grafikus átteleles, réteges információval közvetíti egy szempillantás alatt. Egyéni, eredeti kifejezéssel és intelligens gondolati váltással hívja fel a művészt a figyelmet az eseményre, És itt közrejátsszik a néző, aki újraértelmezi a hatást, saját felkészültsége szintjén. Ha a plakát megindítja az érdeklődést, jelentése hatott, a néző részese akar lenni az eseménynek. A nézőt provokálja, kipróbálja, követi és egy érzelmi keretbe vezeti a jó plakát. Mint kivételes grafikai mű túléli a reklámozott eseményt, múzeumban, kollektívokban, és hat a művészet örök erejével, a szintetikus viziójával. A plakát egy egyedülálló koncepció, többrezt példányban sokszorosítva.

Szeccszíós tudatalatti

1960-64 között a Művészeti Iskola a marosvásárhelyi Kulturpalota műtermében volt, ezek a formáló évek, amit Tamás Klára a képzése elején kapott. Majd a Kolozsvár-i Művészeti Akadémia grafikus felkészítésének a hatása a mai napig érezhető nagy méretű műveiben, ahol a szimbolikus és hiperbolikus ikonjai történelmi háttereket hordoznak. A szeccszíós egyféle rávilágítás volt arra, ahogy a jelenetek rétegei és a sokszor szürrealista áttételek a mély emóciókat kivetítik. Váratlan fordulatok a művészete teatrális szöveget fokozták, hisz világsikerű plakátjai már ezt a témakört elemezték. Tamás Klára kulturális plakát sorozata 1974-1989 között Bukarestben dominálta az underground művészeti színt. A színház és film reklámozásakor a széles közönség átvette a mondanivalót, sőt kiterjesztette a napi aktualitások bizonytalanságaira és a teljeshalom tragikomikus állapotára.

Egy üvegház-effektus alakult ki, a szimbolikus plakát-színről bejutottak az ideásgarak és a hermetikusan lezárt társadalom buraja feltöltődött... A plakát elérte hatását, transzparens dokumentumai lettek annak az időnek, amit ma társadalmi kísérletnek tartunk. Természetesen a szeccszíós felszabadító ereje jelen volt és a tudatban megörögződő kiszolgáltatottságnak egy fájdamas sejtést adott.

A "szóit plakátok" sorozata már 1989-ben megkezdődött az INFERNO és PUGATORIO művekkel, aubusson stílusban kivitelezve. 2006-2010 között a falikárpitok, mint óriás freskók, reklámszerű installációk, jelzik azokat az új hatásokat, amit a 22 éves New York-i tartózkodása adott.

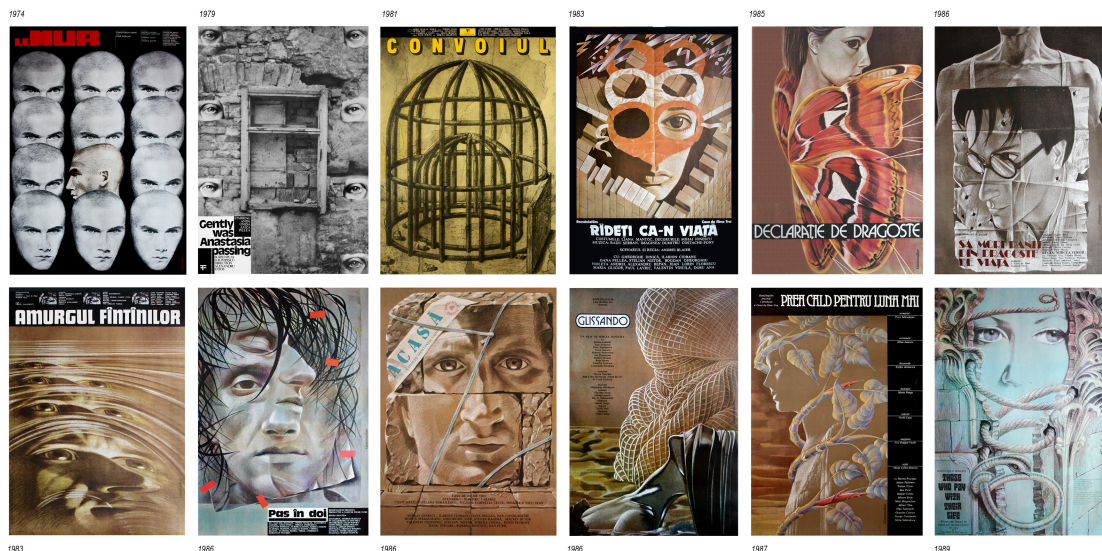
Tanulmány

2012-14 között Tamás Klára kiterjedő tanulmányt írt angolul a világ híres kortárs művészeiről, akik a falikárpit/textil médiumban is alkotnak kiemelkedő nagy méretű műveket: WILLIAM KENTRIDGE, DAVID NOONAN, KLARA TAMAS, EL ANATSUI, JOHN NAVA, CRAIGIE HORSFIELD, CHUCK CLOSE, PAE WHITE. A könyvterv egy elméleti összefoglalás a 21-ik századi új tendenciáiról a világ kimagasló művein keresztül. Új formák, új térképzések... de a nagy alkotók gyökere a grafika-hoz, fotóhoz vezet, mint kiindulópont.

FILM PLAKÁTOK

Tamás Klára

1970-1989 Bukarest

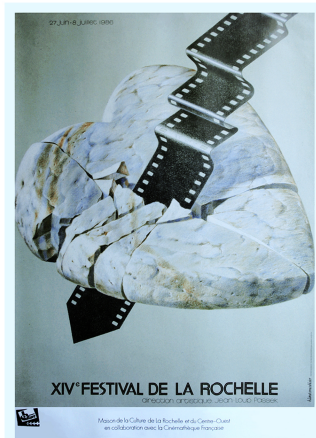

FESTIVÁLOK

Tamás Klára
1984-1986

1986 George Pompidou, fesztivál plakát

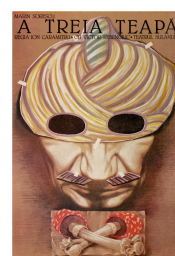
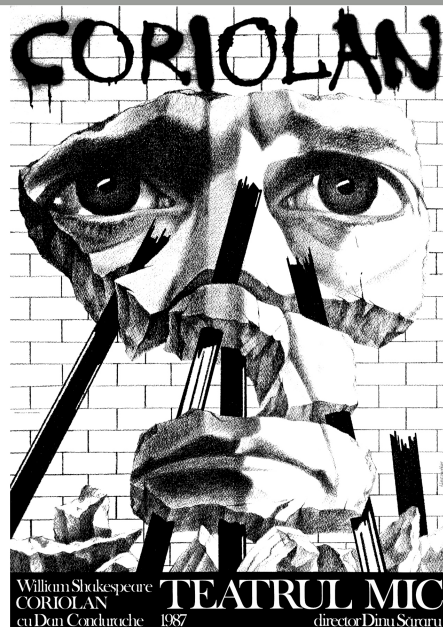
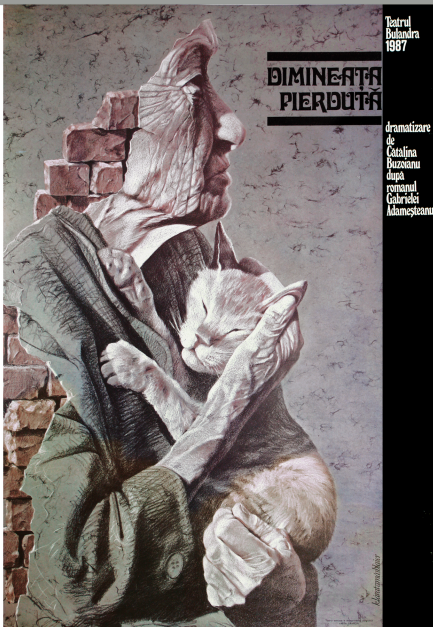

1986 La Rochelle Film fesztivál

1984 LEHETETLEN SZERELM GOLD HUGO nagyjel, Chicago Film Fesztivál

SZÍNHÁZ PLAKÁTOK

Tamás Klára
1970-1989 Bukarest

EREDMÉNYEK

Tamás Klára
1970-2013

SZAKMAI EREDMÉNYEK

1969-70 Köztársasági Ösztöndíj, Kolozsvár
1973 Képzőművészeti Szövetség Ösztöndíja, Bukarest
1972-82 grafikus a Meridiane és Kriterion kiadóknál

1984 GOLD HUGO, Chicago Film Fesztivál
plakátversenyének nagydíja, US

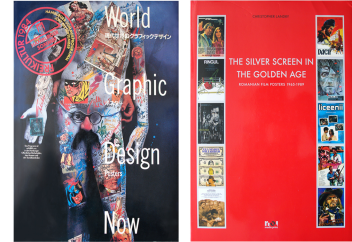

1986 Film és színház plakátok, Képzőművészeti Múzeum, Constanta
jazz zongorán játszik Harry Tavitian

EGYÉNI PLAKÁT KIÁLLÍTÁSOK:

1985 Tirgu Jiu (Zsilvásárhely), UAP galéria
1985 Institute Francois, Bukarest
1985 Film és színház plakátok, Teatrul Mic, Bukarest
1986 Arad, Nagybánya (Baia Mare), UAP Galéria
1986 Képzőművészeti Múzeum, Constanta
2013 ICR New York, "Underground plakátok" 1976-1989

KÖNYVEK:

1982-88 Graphis Poster Annual, Svájc
1988 „A mai világ grafikája”, Kodansha kiadó, Japán
2010 Christopher Laundy „Az aranykor ezüst vetítővászná”
Bukarest

FILM ÉS SZÍNHÁZ PLAKÁTOK MŰZEUMLÓKBAN:

Plakát Múzeum, Varsó, Lengyelország
Plakát Múzeum, Lahti, Finnország
Centre George Pompidou, Párizs, Franciaország
Museum of Modern Art, New York, 2014

1985 Film és színház plakátok, Teatrul Mic, Bukarest

Plakátkiállítások

Tamás Klára
New York 1992-2013

EGYETEMI ELŐADÁS

1992 "Művész-plakátaim",
University of Connecticut, USA
Meghívta: Paul Zelansky, grafikai tanszék tanára
és Sal Scalora, az ATRIUM galéria igazgatója

KIÁLLÍTÁSOK

2010 Lincoln Center
New York
"Performing Revolution"
(20 év a kommunizmus
felbomlása óta)

2013 ICR New York
"Underground plakátok"
1976-1989, Románia
Megnyitotta Juliet Kinchin
a Museum of Modern Art
(MoMA, New York)
Architektúra és design
kurátora

A BEFEJEZETLEN HÁBORÚ installáció

Dante "Divina Commedia"

- a. PURGATORIO, Aubusson kárpit, 1996, Bukarest, gyapju, 215x274 cm
- b. INFERNO, Aubusson kárpit 1992, Bukarest gyapju, 274x157,5 cm
- c. DÁVIDOK ÉS GOLIÁTOK, Aubusson kárpit, 2009, gyapju, 280x430 cm

TÉR ÉS ÚJRENDEZŐDÉS MA

A megújult média, a monumentális falikárpit, új térbe kerül, új építészeti környezet várja, az a vibrálóan aktív, felejthetetlen tér, ami a mai stílus-trend szerint terjed az emberi emóciókban. Más arányok, más anyagok és más feszültségek veszik körül a mai embert, a választ rá egy új tér-domináció.

Kifejezőbb, erősebb energiájú, monumentális méretű művek szakítanak ki maguknak a térből egy olyan darabot, ami a tér memóriáját jelképezni fogja. A témák is ebben a posztmodern pluralitásban mozognak és hidalnak át évezredekkel, aktualizálnak, új nyelvre fordítanak, narratív képrendszerrel. Kivettett, élő, reklámszerű installációk, halhatatlan anyagokba szőtt álmok lesznek. Metaforikus panorámák alkotnak "belső időt", önálló rendszert, amikben a permanens megszületik, körülötte hiába labilis a világ.

A FŐNIX (Terv, festmény 2004, New York)

Kitör a régiből újjászületve, ha fájdalmasan is, de győzedelmesen. A mitoszok és sok nép legendája őrzi a halhatatlanság és szimbólumát, az újrászületés erejét és reményét, ami az emberség lelki esélyét rejti.

A főnix nagy költők, írók ihletője volt, először Hérodotosz írt róla feljegyzéseiben:

"Van még egy másik szent madaruk is, amelynek főnix a neve. A valóságban ugyan nem láttam, csak képen, mert nagyon ritkán jelenik meg náluk – a héliopolisziak szerint ötszáz évente egyszer –, s csak akkor, ha apja meghalt. Ha valóban olyan, mint a képen, nagyságáról és alakjáról azt mondhatjuk, hogy számtollai részben aranyosak, részben vörösek, természetpedig leginkább a sasra emlékeztet.

Ez a madár, azt mondják – bár én nemigen hiszem el –, a következőképp cselekszik. Arábiából jön ide, Héliosz templomába, s mirihába burkolva hozza el apját, hogy Héliosz templomában eltemesse, mégpedig ékképp: először mirihából formál egy akkora tojást, amekkorát csak elbírnak, s azután próbálgatja hordozni. Ha a próba sikerült, a tojást kivájja, elhelyezi benne apját, és a nyílást, ahol a tojást kinyitotta és apját beletette, befedi mirihával. A tojás súlya, ha már az apa is benne van, nem nagyobb, mint eredetileg volt. Ezt azután beburkolja, és elviszi Egyiptomba, Héliosz templomába. Elbeszélésük szerint ilyen szokása van ennek a madárnak."

(Hérodotosz: A görög-perzsa háború, Muraközi Gyula fordítása)

A monumentális FŐNIX, a falikárpit témája a megújódás archetipusa, ősmintája. Az összkép részletekből áll össze, ami a most történő újrászületés gondolatát sugallja: ez az emberi regeneráció minden szintje, ennek akár egyéni, akár társadalmi, akár kulturális vetületéről van is szó.

2006-07 „Főnix”, Aubusson falikárpit, gyapjú, 477,5 x 594,5 cm, Tamás Klára terve alapján Kinában szőtték kézzel, 360 színben és árnyalatban.

SZÓTT PLAKÁTOK

A mai képzőművészeti robbanásban, a falikárpit vizuális hatása, mérete és természete már a digitális reklámfalak határát súrolják. Ez a monumentális falikárpit új szerepköre, elbeszélő, leíró nyelvezetet használ, a figuratív szereplők tudatos rendezői beállításával, szín és fényhatásokkal sokszorozva az effektust. Ebben a zónában mozognak az én műveim, hisz a hátterük az a jó 18 év művészplakát tervezés Bukarestben és 22 év New York, aminek az esztétikai hatásával és erejével feltölthetem a mai nagy méretű terveimet. A mítoszok és kultúra hagyományos szinterei ihletnek, mert a világ ma átértelmezi és újra aktualizálja ezeket.

MASZKOK (Terv, Photoshop 2007, New York)

AZ ARC KALLIGRÁFIÁJA

Az óriás fejek, az időtlen Peking Opera hősei. A téma, a szín, a textúra mind a kulturális reklám elemei, aubusson stílusban „szótt plakát”. A fekete Kínai tus óceánjából az „újrászületés” jelenete: az arc-kalligráfia, a kezek tánca jelzi az előadás rituálját. Egy ősi kultúra vizuális felszíne ez, alatta történelmi rétegek, amit a faliszőnyeg fényekkel és mozgással, vizuális hatásokkal élőbbé tesz. Az illuzionisztikus arcok a hősök „reinkarnációja” a végtelenből, ezek visszhangozzák az operát. A kárpit alkotása többreüt, először a „happening” fotóit át kellett komponálni „kartonná”, amit a gyapjú bevetésével, a színek szálakká bontásával átvarázoltak szótt installációvá. Megmaradt a teatralitás, a szimbolikus elemek egymásra hatásával és áttetszőségük mélységével...

Az aubusson stílus újszerű felhasználása drámai szótt freskót állít elénk, új ikon ez, ősi keleti monumentális időkből ihletve. A falikárpitok készítése mérettől függően egy - két évig tartott, Kínában, a Mark Tapestry Work Stúdióban, ahol francia szakemberek által betanított Aubusson tehnikával dolgoznak.

2008 „Maszkok”, Aubusson falikárpit, gyapjú
335 x 602 cm, Tamás Klára terve alapján

IMPRESSIONIZMUS

Falikárpitaim azt az energiát sugallják, ami az emberi fennmaradás hajtó eleme; a remény. A természettel átszótt világban a kultúra a híd az emberek, évszázadok és kontinensek között. Festmények és fényképek képezik a művek alapját, felnagyítva, ikonjaim monumentális hatású installációkká, szótt falakká válnak.

ÚSZÓ REGGEL (Terv, Photoshop 2006, New York)

A plein air kompozícióban a negyedik dimenzió a kozmikus nap. Kontrasztos ecsetvonások, pointilista hatást kelte bontják fel a fényt a térben, több mint 150 nuánsz segítségével.

2007 „Úszó reggel”, Aubusson falikárpit, gyapjú,
292 x 457cm, Tamás Klára terve alapján

FRESKÓ - KÁRPIT

A szecessziós mozgalom világszerte – és számunkra is – a kivonulást, az akadémikus esztétikától való elszakadást, és a kézművesség felértékelődését, széleskörű alkalmazását jelentette. Nemzetközi jellege a múlt században az egész világot, Párizst – Marosvásárhelyt – Budapestet - New Yorkot összekötötte, mint ahogy ugyanezt ma a posztmodern esztétikai összhang is teszi. A jelenben is teret és ikonok kialakítása a cél a kortárs monumentális falikárpitokkal, melyek magukban hordják a művészet ön-regeneráló energiáját.

DÁVIDOK és GÓLIÁTOK

(Terv, festmény 2004, New York)

Az átmeneti és az örökkévaló, a lírai és a tragikus, a banális és a mélyreható érzelmek harca a "soha véget nem érő háború" alcímű falikárpit. Drámát sugároz, többértékű emócióit, az örök és elfoszló ellentétek gyűrűjében. A kortárs kép a biblikus témát áthozza a jelenbe, s megrázó harcokban vergődő hősei a következő generációk figyelmétől lesznek, a nagy időköről és a befejezetlen háborúkról.

Fiatalok, megtörték és szerepük tragikus a felázdozottság állandó fenyegettségében.

2009 „Dávidok és Góliátok”, Aubusson falikárpit, gyapjú, 279,5 x 429 cm, Tamás Klára terve alapján

TERVEK

Tamás Klára

Digitális kárpit installációk: METHAMORPHOSIS
CHROMOSOPHIA

